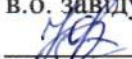

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА
ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ПРИКЛАДНОЇ
ЛІНГВІСТИКИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри англійської філології
та прикладної лінгвістики
протокол № 2 від 7 вересня 2020 р.
в.о. завідувачки кафедри
 Юлія ГЛАВАЦЬКА

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРИКЛАДНІЙ
ЛІНГВІСТИЦІ

Освітня програма Філологія (прикладна лінгвістика)

Спеціальність 035 Філологія

Спеціалізація 035.10 Філологія (прикладна лінгвістика)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Сучасні інформаційні технології у прикладній лінгвістиці
Тип курсу	Вибіркова компонента
Ступінь вищої освіти	Другий (магістерський) рівень освіти
Кількість кредитів/годин	3 кредити / 90 годин
Семестр	III семестр
Викладач	
Посилання на сайт	http://www.kspu.edu/About/Faculty/IUkrForeignPhilology/ChairTranslation.aspx
Контактний телефон	(0552)326758
Е-mail викладача:	intertransstudies@gmail.com
Графік консультацій	Понеділок, ауд.221
Методи викладання	лекційні заняття, презентації, навчальна дискусія, практичні заняття, індивідуальні завдання
Форма контролю	Диференційований залік

2.Анотація дисципліни: дисципліна допоможе сформувати уявлення про місце і роль інформаційних технологій в сучасній лінгвістичній науці, готовність раціонально використовувати інформаційно-комунікаційні технології для виконання професійних обов'язків.

3. Мета та завдання дисципліни:

Мета дисципліни: Метою навчальної дисципліни є формування у студентів медійної складової перекладацької компетенції, що забезпечить здійснення автоматичного перекладу, ознайомлення із принципами створення електронних словників і корпусів текстів, алгоритмом роботи програм пам'яті перекладів.

Завдання:

- ознайомити студентів із сучасними інформаційними технологіями для вирішення лінгвістичних завдань;

- сформувати базові уявлення про ключові елементи програмного перекладацького комплексу, який у взаємодії з різними типами електронних словників, енциклопедій, довідкових інтернет-джерел забезпечить ефективну роботу перекладача та підвищує його продуктивність;

- надати алгоритм роботи програм машинного перекладу та процедури постредагування машинних перекладів;

- сформувати у студентів основи медійної компетенції як однієї з головних професійних компетенцій спеціаліста в галузі прикладної лінгвістики;

- надати практичний досвід користування системами машинного перекладу;

- надати навички роботи з лінгвістичним матеріалом, його аналізом та використанням для вирішення конкретних задач з автоматичної обробки текстів природною мовою та комп'ютерної лінгвістики.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Після успішного завершення дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики та інформаційних технологій в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК-1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ФК-7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК-8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК-11. Здатність використовувати на практиці основи лінгвістичного моделювання, системи автоматизованого перекладу, мов програмування.

ПРН-3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН-10. Збирати й систематизувати мовні, мовленнєві факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів.

ПРН-11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН-15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного матеріалу.

ПРН-18. Впроваджувати елементи теоретичного та експериментального дослідження, виконувати базові дослідницькі лінгвістичні/перекладознавчі завдання з урахуванням елементів програмування й автоматичної обробки тексту.

ПРН-19. Описувати основні засадничі принципи прикладної та експериментальної лінгвістики, класифікувати формальні методи прикладної лінгвістики, причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються з огляду на математичну логіку; розуміти значущість комп'ютерних технологій в мовознавстві.

5. Структура курсу

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
4,5 кредити / 135 годин	26	22	87

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Ноутбук, проектор

7. Політика курсу

Відвідування лекційних та практичних занять (неприпустимість пропусків, запізнень - вимагається 100% відвідування очне або дистанційне відвідування всіх занять. Пропуск понад 25% занять без поважної причини буде оцінений як FX); правила поведінки на заняттях (активна участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, відключення телефонів); підкріплення відповіді на питання семінарського заняття прикладами з наукових доробків вітчизняних і закордонних учених.

При організації освітнього процесу в Херсонському державному університеті здобувачі вищої освіти та викладачі діють відповідно до:

Положення про самостійну роботу студентів

<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>

Положення про організацію освітнього процесу

<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>

Положення про проведення практики студентів

<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>

Положення про порядок оцінювання знань студентів

<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>

Положення про академічну доброчесність

<http://www.kspu.edu/Information/Academicintegrity.aspx>

Положення про кваліфікаційну роботу (проект) студента

<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.asp>

Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти

<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/QAssurance.aspx>

Положення про порядок і умови обрання освітніх компонент/навчальних дисциплін за вибором здобувачами вищої освіти

<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>

Порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХДУ (наказ

№803-Д від 07.09.2020)

<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/QAssurance.aspx>

8. Схема курсу.

Змістовий модуль 1. Медійна складова лінгвістичної компетенції.

Тема 1. Теорія окремих видів перекладу та комп'ютерний переклад. (тиждень 1-2 – лз. 4 год., пз. – 4 год.):

1. Теоретичний огляд різних видів перекладу.

Теорія комп'ютерного перекладу: особливий рівень формалізації явищ перекладу та створення комп'ютерних програм.

3. Технічний аспект пакету перекладача.

Тема 2. Автоматичне анотування та реферування текстів. (тиждень 3 – лз. 2 год., пз. – 2 год.):

1. Функція анотування у текстовому редакторі Microsoft Word та іншому програмному забезпеченні.

2. Створення анотації науково-технічного тексту.

3. Аналіз результату автоматичного анотування та порівняння з анотаціями, створеними студентами.

Тема 3. Програми машинного перекладу: історія та сучасний етап (тиждень 4 – лз. 4 год., пз. – 4 год.):

1. Історія розвитку машинного перекладу.

2. Загальні теоретичні постулати машинного перекладу та їх реалізація.

3. Створення перекладу науково-технічного тексту за допомогою програм машинного перекладу. Аналіз тексту перекладу.

Тема 4. Сучасні інформаційні технології. Системи машинного перекладу: історія та сучасність (тиждень 5 – лз. 4 год., пз. – 2 год.):

1. Специфіка застосування систем машинного перекладу, електронних словників, енциклопедій, довідників, Інтернет-ресурсів.

2. Створення перекладу науково-технічного тексту за допомогою програм машинного перекладу. Аналіз тексту перекладу.

3. Постредагування перекладу нехудожнього тексту.

Тема 5. Специфіка застосування нових інформаційних технологій у перекладацькій діяльності. (тиждень 6 – лз. 4 год. , пз. – 4 год.):

1. Різновиди електронних словників. Електронні енциклопедії, довідники, тлумачні словники, словники термінів, символів, фразеологізмів тощо.

2. Перекладацькі інтернет-ресурси.

3. Автоматизований контроль якості перекладів. Робочі компоненти програми «Translation Quality Measurement». Специфіка використання.

Тема 6. Програмне забезпечення категорії Translation Memory та набір програм для ефективного здійснення перекладу. (тиждень 7 – лз. 4 год. , пз. – 2 год.):

1. Програми перекладацької пам'яті: загальна характеристика.

2. Переваги та недоліки програм перекладацької пам'яті.

3. Популярні програмні системи ТМ (Translation Memory). Принцип роботи та основні модулі програми Trados.

Тема 7. Базисні засади створення корпусів текстів. Комп'ютерна лексикографія. Основи укладання електронних словників (тиждень 8 – лз. 4 год. , пз. – 4 год.):

1. Корпус текстів як об'єкт дослідження прикладної лінгвістики.

2. Процедура укладання корпусів текстів.

3. Переваги використання корпусів текстів для різних цілей в лінгвістиці.

4. Комп'ютерна лексикографія як наука.

5. Засади укладання електронних словників.

9. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне або писемне опитування, реферат, презентація, підсумковий тест.

Лекції – 26 балів (відвідування лекції та наявність конспекту – максимально 1 бали за заняття)

Практичні заняття – 55 балів (усна відповідь, презентація, реферат – максимально 5 балів за заняття)

Підсумковий тест – 19 балів.

Під час роботи студент може отримати максимум 100 балів.

Студенти можуть отримати до 10% бонусних балів за виконання індивідуальних завдань, участь у конкурсах наукових робіт, предметних олімпіадах, конкурсах, неформальній та інформальній освіті (зокрема, COURSERA та ін.).

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС-

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactor у	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10.Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основна

1. Баймуратова У.С. Электронный инструментарий переводчика: учебное пособие. Оренбург : ОГУ, 2013. 120 с.
2. Иванова А.О. *Современные информационные технологии и перевод*. Университетское переводоведение: мат-лы VI Межд. науч. конф. по переводоведению «Федоровские чтения», 21-23 окт. 2004. Санкт-Петербург, 2005. Вып.6. С. 130-144.
3. Зарицький М. С. Переклад: створення та редагування: посібник. Київ : Парламентське видавництво, 2004. 120 с.
4. Клименко Н. Ф., Русанівський В. М. *Від універсальної бази лінгвістичних знань до комп'ютерного укладання словників*. Мовознавство, 1996. № 4–5. С. 45-49.
5. Пещак М. М. Нариси з комп'ютерної лінгвістики. Ужгород, 1999. 98 с.
6. Карпіловська Є. А. Вступ до комп'ютерної лінгвістики. Дніпропетровськ, 2003. 165 с.
7. Перебийніс В., Сорокін В. Традиційна та комп'ютерна лексикографія. Київ, 2009. 139 с.
8. Семенов А.Л. *Современные информационные технологии и перевод: учеб. пособие для студ. перевод. фак. высш. учеб. заведений*. Москва : Издательский центр «Академия», 2008. 224 с.
9. Птущенко Е.Б. *Перспективные информационные технологии как инструмент познания в лингвистике*. Вестник Адыгейского государственного университета. Филология и искусствоведение. 2017. №2 (197). С. 127-131.

Допоміжна

10. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2002. 564 с.
11. Сапогова Л.И. Переводческое преобразование текста: учеб. пособие. Москва : Флинта : Наука, 2009. 320 с.
12. Сидорович Т.С. О профессиональной компетентности и компетенции Гермес: науч.-худ. сб.: редкол. А.Н.Злобин и др.; сост. А.Н. Злобин. Саранск. 2010. Вып. 2. С. 80-84.
13. Цемахман А.С. Учебный курс «Информационные технологии в переводе». Мир перевода. №1 (15) январь-июнь 2006. С. 19-20.
14. Routledge Encyclopedia of Translation Studies: ed. Mona Baker, Kirsten Malmkjær. London ; New York : Routledge : Taylor and Francis Group, 2001. 654 p.

Інформаційні ресурси

15. Електронна презентація програми «Translation Quality Measurement». URL : http://en.wikipedia.org/wiki/History_of_machine_translation
16. Електронна презентація програми «TQ-Metric». URL : <http://corpusik.livejournal.com/tag/параллельный%20корпус>